

Filozófia

A középszintű szóbeli érettségi vizsga témakörei

KIEMELT FILOZÓFUSOK Kötelező (6) Választható (1)

1. Platón

- ideaelmélete, államutópiája

2. Arisztotelész

- világképe, etikája

3. Választható filozófus: Aquinói Szent Tamás

- istenérvei a Summa Theologiae alapján
- a skolasztika korának világképe

4. Descartes

- filozófiájának alaptétele, racionalizmusa

5. Kant

- ismeretelmélete, etikája

6. Nietzsche

- filozófiájának legjellemzőbb fogalmai
- „Isten halott” gondolata

7. Wittgenstein

- korai filozófiája – a Logikai-filozófiai értekezés alapján
- a *nyelvjáték* fogalma – Filozófiai vizsgálódások alapján

KORSZAKOK, IRÁNYZATOK

8. Antik görög filozófia

- preszókratikus felfogások
- Szókratész filozófiája

9. Felvilágosodás

- a felvilágosodás eszmerendszere Kant nézete szerint
(Kant: „Válasz a kérdésre: Mi a felvilágosodás?”)
- egy felvilágosodás kori filozófus ismeretelmélete

10. 20. századi filozófiai irányzatok

- egzisztencializmus, analitikus filozófia

FILOZÓFIAI PROBLÉMÁK

11. Mi a filozófia?

- a filozófiára vonatkozó kanti kérdések
- viszonyunk a filozófiához a jelenünkben

12. A létre vonatkozó kérdés

- a létkérdésre adott filozófiai válaszok
- a lét és a létező viszonyáról szóló elméletek

13. A test-lélek probléma

- filozófiai válaszok a problémára
- Descartes: Elmélgedések az első filozófiáról

14. Megismerhetőség, igazság, bizonyosság

- a megismerés folyamata Locke szerint
- Descartes: a kétely argumentumai

15. Az én problémája

- az én határai Descartes filozófiájában
- az én belső világának problémái az egzisztencialista filozófiában

16. A végeesség emberi problémája

- A végtelen lét és a véges létező (emberi) problémája
- Az időbeli és az örök az individuum létezésében

17. Etikai problémák

- az erkölcsi értékek világa Platón, Arisztotelész és Kant filozófiájában

18. Vallásfilozófiai kérdések

- Isten létezése, istenérvek Aquinói Szent Tamás, Descartes, Nietzsche filozófiájában
- Locke: a vallási türelemről, a toleranciáról

19. A szabadság kérdése

- mint filozófiai probléma megjelenése (választott filozófusok bemutatásával)
- kapcsolata az erkölccsel, a vallással, a társadalmi berendezkedéssel

20. Az idő filozófiai értelmezése

- Szent Ágoston időfelfogása
- az idő értelmezése a 20. században

A tételekhez kapcsolódó ajánlott szövegek, szövegrészletek:

Platón: Menón – Barlang hasonlat Az állam (részletek)

Arisztotelész: Nikomakhoszi Etika (részlet) Metafizika (részletek)

Epiktétosz: Kézikönyvecske

Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae - Vajon van-e Isten?

Hérakleitosz B 1

Parmenidész B 8

Descartes: Elmélkedések az első filozófiáról (részletek)

Locke: Értekezés az emberi értelemről (I. és II. könyv részletek)

Kant: Válasz a kérdésre: Mi a felvilágosodás?; A tiszta ész kritikája; A gyakorlati ész kritikája;
Az erkölcsök metafizikája

Friedrich Nietzsche: A vidám tudomány (Az örült.); Így szólott Zarathustra I (részletek)

Wittgenstein: Logikai-filozófiai értekezés (Tractatus); Filozófiai vizsgálódások

Sandel: Mi igazságos...és mi nem? - A helyes cselekvés elmélete és gyakorlata (részletek)

Jean-Paul Sartre: Mi az egzisztencializmus?; A fal (novellák)

Camus: Sziüphosz mítosza

Bergson: Idő és szabadság (részletek)

Heidegger: Lét és idő; A műalkotás eredete (részletek)

Deleuze-Guattari: Mi a filozófia?

Szent Ágoston: Vallomások – az időről